

JORNADES DE COOPERACIÓ FEMINISTA. DEL DISCURSO AL ACUERPAMIENTO.

#ECOFEMINISMO #DESCOLONIALIDAD
#AGENDA2030 #ODS5 #ODS17

**DEL 30 DE SETEMBRE AL 2
D'OCTUBRE DE 2021**

FORMAT: PRESENCIAL I VIRTUAL
IDIOMA: CASTELLÀ
JORNADES GRATUÏTES
INFORMACIÓ I INSCRIPCIONS A:
<COOPERACIO.UIB.CAT>

G CONSELLERIA
O AFERS SOCIALS
I I ESPORTS
B DIRECCIÓ GENERAL
/ COOPERACIÓ

Universitat
de les Illes Balears

Oficina
de Cooperació al Desenvolupament
i Solidaritat OCDS

JORNADES DE COOPERACIÓ. FEMINISTA DEL DISCURSO AL ACUERPAMIENTO.

Dates: del dijous 30 de setembre al dissabte 2 d'octubre de 2021

Horari: dijous i divendres de les 9 a les 14 hores i de les 15.30 a les 19.30 hores. Dissabte de les 11 a les 13 hores

Lloc: sala d'actes de l'edifici Gaspar Melchor de Jovellanos
(campus universitari)

Duració: 20 hores

Format: semipresencial

Idioma: castellà

DIJOUS, 30 DE SETEMBRE. SESSIÓ DE MATÍ

DE L'ENFOCAMENT DE GÈNERE A L'ENFOCAMENT FEMINISTA

Presencial i virtual / 9 h. Obertura i inauguració de les jornades a càrrec de **Marc Nadal**, vicerector de Planificació Estratègica, Internacionalització i Cooperació de la UIB, **Laura Celia**, directora general de Cooperació de la Conselleria d'Afers Socials i Esports, Govern de les Illes Balears, i de **Maria Jesús Such**, presidenta del Grup de Treball de Cooperació Universitària al Desenvolupament de la Comissió Sectorial CRUE-Internacionalització i Cooperació i Vicerrectora de Polítiques de Responsabilitat Social i Extensió Universitària de la Universitat d'Alcalà.

Presencial i virtual / 9.15 h. Conferència inaugural: «Les defensors de drets i els moviments feministes.

Cooperació, descolonialitat i incidència política», a càrrec de **Marusia López**, responsable de la Iniciativa Mesoamericana de Defensores (IM-Defensores).

Presentació a càrrec de **Marc Nadal**, vicerector de Planificació Estratègica, Internacionalització i Cooperació de la UIB.

Debat obert i conduït per **Ruth Escrivano**, coordinadora de l'Oficina de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat de la UIB.

11 h. Pausa

Presencial i virtual / 11.30 h. Espai de diàleg entorn dels «Reptes, desafiaments i nous horitzons de la cooperació feminista transformadora». Amb la participació de:

- **Jadiyetu El Mohtar Sid, Sàhara Occidental.** Unió Nacional de Dones Sahrauís (UNMS) i activista pels drets humans i els drets de les dones. Exerceix l'activisme juntament amb les dones sahrauís en defensa dels drets humans en situació d'exili forçat, sota ocupació militar estrangera (territoris ocupats) i des de la diàspora, com a compromís amb els drets del seu poble a l'autodeterminació i la llibertat.

- **Estrella Ramil**, activista feminista. Actualment, és consultora independent en cooperació internacional, feminismes i gènere. Docent del Màster Igualtat i Equitat en el Desenvolupament, de la Universitat de Vic, i docent convidada del Màster d'Estudis de Gènere de la Universitat d'El Salvador.
- **Mercedes Ruiz-Giménez**, representant de la Coordinadora estatal de ONGD (CONGDE) i membre del grup de treball de gènere del Consell de Cooperació al Desenvolupament.
- **Nava Sanmiguel**, subdirectora general de Planificació i Coherència de Polítiques de la Direcció General de Polítiques de Desenvolupament Sostenible (DGPOLDÉS), Ministeri d'Afers Exteriors, Unió Europea i Cooperació

Espai moderat i debat obert conduït per **Filomena Ruggiero**, responsable d'Incidència Política de Drets Sexuais i Reproductius de SEDRA-Federación Planificación Familiar i membre del grup de treball de gènere del Consell de Cooperació.

14 h Tancament de la sessió

DIJOUS, 30 DE SETEMBRE. SESSIÓ D'HORABAIXA

COM REPENSAR-NOS I ABRAÇAR-NOS: Cos i Territori

Presencial i virtual / 15.30h. «**Estratègies ecofeministes per a la defensa de la vida i dels drets**». Espai d'experiències i pràctiques que inspirin el nou full de ruta en el marc de la coherència de polítiques:

- [CooperAcció](#)
- [Entrepobles](#)
- [Ecologistas en Acción](#)
- [Pikara Magazine](#)
- [Oficina de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat](#)

Espai conduït per **Andrea Beltramo**, coordinadora de BARDA Confluències, integrant de **NUSUR**.

Descolonitzant el Pensament i l'Art (IDAES/UNSAM), i del **Grup de Recerca Desigualtats Gènere i Polítiques Públiques** (UIB).

17.30 h Pausa

Presencial / 18 h Recital de poesia a càrrec de La Trenza

Presencial i virtual / 18.30 h Conferència «Feminismes descolonials. Noves retòriques salvacionistes?», a càrrec de **Karina Bidaseca**, pensadora feminista descolonial. Va rebre la Beca Nacional del Fondo de las Artes por la Curaduría Ana Mendieta. Pájaros del Océano, pel llibre publicat recentment El mismo mar ediciones.

Postdoctora en Ciències Socials per la PUC-Sao Paulo/Universitat de Manizales/COLEF/CLACSO/FLACSO. Professora titular de la Universitat Nacional de Sant Martí i Universitat de Buenos Aires. Investigadora principal de CONICET. Coordinadora del Programa Sud de CLACSO. Editora feminista a El Mismo Mar. Els seus llibres recents són: La revolución será feminista o no será. La piel del arte femenino descolonial (Prometeo); Por una poética erótica de la relación (El Mismo Mar).

Espai conduït per **Andrea Beltramo**, coordinadora de BARDA Confluencias, integrant de **NUSUR**.

Descolonitzando el Pensamiento y el Arte (IDAES/UNSAM) i del **Grup de Recerca Desigualtats Gènere i Polítiques Públiques** (UIB) i **Estrella Ramil**, activista feminista.

Actualment, és consultora independent en cooperació internacional, feminismes i gènere. Docent del Màster Igualtat i Equitat en el Desenvolupament, de la Universitat de Vic, i docent convidada del Màster d'Estudis de Gènere de la Universitat d'El Salvador.

Presencial / 19.30 h Tancament de la sessió.

DIVENDRES, 1 D'OCTUBRE. SESSIÓ DE MATÍ

SEGONA JORNADA. ENFOCAMENT DECOLONIAL. TEIXIR I REFORÇAR ALIANCES FEMINISTES

Presencial 9 h / Moviments de Resistència Feministes i Defensa de la Vida

Converses en grups reduïts amb les defensors de drets:

- **Maria Jackelin Rojas Castañeda, Colòmbia.** Fundació Comité de Solidaridad con los Presos Políticos, FCSPP seccional Santander. Corporación para el Desarrollo de los Territorios – Cordeste y Sinaltrainal-cut, Sindicato Nacional de Trabajadores del Sistema Agroalimentario, àrea de dona i gènere.
- **Yubitza Rovira Montalvo, Colòmbia.** Llicenciada en Ciències Socials. Feminista i activista. Defensora dels drets humans. Comitè permanent per la defensa dels drets humans. Fundación Tejiendo Cultura Caribe.
- **Ana María Manzanares, Colòmbia.** Treballadora social. Feminista. Defensora dels drets humans. Movimient #PorLaVida.
- **Catherine Vasco Correa, Colòmbia.** Defensora dels drets humans tant des de les organitzacions de drets humans com des d'entitats públiques, com la batllia de Bogotà i el Centro Nacional de Memoria Histórica. Especialment, en l'acompanyament psicosocial amb comunitats i famílies víctimes de greus violacions dels drets humans (desplaçament, desaparició forçada, segrest, tortura).

- **Luz Marina Hache, Colòmbia.** Defensora de drets humans colombiana. Durant 44 anys líder sindical i mare cap de llar. Actualment és portaveu de el Moviment Nacional de Víctimes de Crims d'Estat (MOVICE) un procés organitzatiu en el qual confluixen més de 200 organitzacions de víctimes de desaparició forçada, execucions extrajudiciales, assassinats selectius i desplaçats, així com organitzacions acompanyants i defensors de drets humans.
- **Susana de la Cruz Ruiz, Mèxic.** CDH Frayba. Defensora indígena dels drets humans, col·lectiu de famílies víctimes de tortures i desplaçats forçats.
- **Jadigetu El Mohtar Sid, Sàhara Occidental.** Unió Nacional de Dones Sahrauís (UNMS) i activista pels drets humans i els drets de les dones. Exerceix l'activisme juntament amb les dones sahrauís en defensa dels drets humans en situació d'exili forçat, sota ocupació militar estrangera (territoris ocupats) i des de la diàspora, com a compromís amb els drets del seu poble a l'autodeterminació i la llibertat.

Conduït per **Meritxell Esquirol, Maria Reyero i Nina Parrón**, activistes feministes.

11 h / Pausa

Presencial / 11.30 h Visita guiada a l'exposició *Ni Miel ni Estado. Hambre de Justicia*, a càrrec de **Susana de la Cruz Ruiz, defensora de drets humans i representant de Taula per Mèxic. Oberta al públic mentre durin les jornades.**

Presencial i virtual / 12 h Aportacions i Aprenentatges de l'Escola Decolonial de la UIB a càrrec del grup de recerca **Desigualtats, gènere i polítiques públiques, de la DGIPP-UIB. Integrat per **Andrea Beltramo, Antoni Aguiló, Maria Gómez, Karina Bidaseca, Maria Antònia Carbonero i David Abril**.**

14 h Tancament de la sessió

DIVENDRES, 1 D'OCTUBRE. SESSIÓ D'HORABAIXA.

TEIXIR I REFORÇAR ALIANCES DESCONIALS I ANTIRACISTES

Presencial / 15.30 h Espai testimoniatges audiovisuals en el marc de l'exposició Ni Miel ni Estado. Hambre de Justicia. Acompanyat per **Susana de la Cruz Ruiz**, defensora dels drets humans i representant de Taula per Mèxic*. Exposició oberta al públic mentre durin les jornades.

Presencial i virtual / 16 h «Descolonialitat i interseccionalitat». Espai d'experiències i pràctiques que inspirin el nou full de ruta en el marc de la coherència de polítiques:

- [Thakhi Runa](#)
- [IM Defensoras](#)
- [Fondo Calala](#)

Espai conduït per **Andrea Beltramo**, coordinadora de BARDA Confluencias, integrant de **NUSUR**.

Descolonitzando el Pensamiento y el Arte (IDAES/UNSAM) i del **Grup de Recerca Desigualtats Gènere i Polítiques Pùbliques** (UIB).

17.30 h Pausa

Presencial / 18 h Recital de poesia a càrrec de [**La Trenza**](#)

Presencial i virtual / 18.30 h Espai compartit de conclusions dibuixades a càrrec de l'artista **Tonina Matamalas**.

19.30 h Tancament de la sessió

Aquesta exposició neix com a reivindicació de la necessitat de continuar lluitant per l'alliberament i la justícia de les persones preses, com tantes altres, a Chiapas. És una mostra de les il·lustracions amb què els presos han explicat la història d'abús i tortura viscuda. S'acompanya de sis vídeos d'una durada total de 30 minuts que recullen el testimoni de persones supervivents a la tortura, familiars de persones preses i integrants del Centro de Derechos Humanos Fra Bartolomé de las Casas, elaborat per aquesta Organització.

Aquest ens fa més de 30 anys que acompanya processos de denúncia de pobles indígenes a Chiapas. En aquests vídeos i textos, veurem què significa la tortura a Mèxic, especialment a l'Estat de Chiapas, com afecta, a qui afecta i fragments de judicis en els quals s'evidencia el sistema judicial, que dona suport a aquestes pràctiques abusives.

DISSABTE, 2 D'OCTUBRE. SESSIÓ DE MATÍ.

Presencial. HOMENATGE A BERTA CÀCERES I DEFENSORES DE DRETS

Ubicació: Parc de Ses Veles (c/ de Pérez Galdós, Palma).

11 h Activitat artística: mural a càrrec de Art is Life, [**Carolina Adán Caro**](#).

Espai d'autocures i sanació conduït per [**Lolita Chávez**](#), del Consejo del Pueblo K'iche' (Guatemala) per la defensa de la vida, la mare naturalesa, la terra i el territori.

12 h Col·locació i inauguració de la placa commemorativa de l'Ajuntament de Palma en homenatge a Berta Càceres, defensora i enca assassinada el 2 de març de 2016 (Hondures). A càrrec de [**Sonia Vivas i Alberto Rosauro**](#), regidora i director general de Justícia Social, Feminisme i LGTBI de l'Ajuntament de Palma, respectivament.

13 h Tancament de les jornades amb la participació de la [**batucada feminista Femsò**](#).

Universitat
de les Illes Balears

Oficina
de Cooperació al Desenvolupament
i Solidaritat OCDS

G CONSELLERIA
O AFERS SOCIALS
I ESPORTS
B DIRECCIÓ GENERAL
/ COOPERACIÓ